

Bir Milletin Sesi Mehmet Akif Ersoy

Emre TÜFEKÇİ / Veteriner Hekim

Akif devletin hem ihtişamına, hem telaşına hem de yıkılışına şahit bir mütefekkir olarak milletin ve devletin kurtuluşu ve bekası için çareler aramış, Balkan Savaşları'nda (1912-1913) bir coğrafyanın alev topuna dönüşüne, nice kutlu ata emaneti toprakların kaybedilişine, binlerce muhacirin ızdırabına tanıklık etmiştir.

Bizim medeni milletlerin arazi-sinde bir karış toprağımız yok. Bize orada ne ektirirler ne biçtirirler. Biz Asya'da ekeceğiz, Asya'da biçeceğiz [1]

Babası İpekli Temiz Tahir Efendi'nin ona verdiği isimle Mehmet Râgîf, 1873 yılının Aralık ayında İstanbul'da, Fatih ilçesinin Karagümrük semtinde Sarıgül mahallesinde dünyaya geldi. (Bu semt sonradan büyük bir yangında harap olmuştu.) "Fatih medreseleri ve semti, en saf Müslüman Türk heyecanının ördüğü bir toplumdur. Akif İstanbul'un bu en Türk, en yerli ve en yoksul mahallelerinden birinde doğdu ve yaşadı" [2]. Fethedildiği günden beri orta halli, yoksul ve kalabalık olan bu muhit sefaleti, geriliği, manzarası, bakımsız çocukları, kaygısız zenginleri ile Mehmet Akif'in isyancı, milliyetçi, İslam ve sosyal bütünlük halindeki şiir sanat gücünün gözlem alanı olmuştur. "Okula gidemeyen fakir çocukların küfelerine ayağı do-laşmış, Seyfi Babalarla aynı damın altında yatmış, veremli öğrencilerin,

hayırsız kocasını meyhanede arayan biçare hanımların ıstıraplarına şahit olmuş ve yüreğindeki acılarla edebiyatımızın ilk sosyal-gerçekçi şiirlerini yazmıştır." [3].

Pozitif ilimler öğrenmiş, yıllarca hem taşrada hem hoca olarak icra ettiği Veteriner Hekimliği hayatında Pasteur'a tutkunluk göstermiştir. Akif, her biri uzun bir ömre kâfi gelmeyen müspet ilimleri heyecanla takip etmemiş olsaydı ruhu yükselmez, kafası inkişaf etmezdi. Mehmet Akif, kültürünün temelini Baytar Mektebinde kurmuştur. Onu inceleme ve araştırma kabiliyeti o mektepte açılmıştır... Eğer Mehmet Akif baytarlığın yüklediği vazifeleri görmek için Türk köylerinde at dolaştırmamış olsaydı, Türk'ün yüksek cevherini, asil özünü yerinde ve içinde tetkik etmeseydi ne bir İstiklal Marsı yazabilirdi, ne de Çanakkale şiirini doğurabilirdi. O, Türk'ü özünden gördü, candan sevdi, duydu ve yazdı. Bu itibarla Baytar Mehmet Akif, şair Mehmet Akif'e yükseklik vasfını kazandıran bir varlık oldu. [4].

Mehmet Akif yapıcı, iyimser, ilerlemeci ve bilhassa kötülüklerle didişen Türk-İslam ahlakını, ömrünce yaşamış ve bu düşünceyi aşılacaktır. Hattab'ın oğlu Ömer'in XX. asırda yaşayan müridi, onun gibi haşin mizaçlı, sert yürüyüşlü, zulme tahammülsüz, riya karşısında şiddet taşıyan bir iman ve isyan heykelidir diyerek Akif'in ruhiyatını ve karakterini tarif eden Nurettin Topçu "Büyük adamların başka bir vasfı da münzevi oluşlarıdır. Onlar kalabalığın içinde yalnız yaşarlar. İç hayatlarında yalnızdırlar. İlham perisi yalnız yaşayanların ziyaretçisidir, onların dostudur." [5]. diyerek hayranı olduğu Akif'i şu cümleyle tanımlar "Neslimizin ruhunun doktoru o idi..."

*Lafı bol, karnı geniş soyları taklid etme;
Sözü sağlam, özü sağlam, adam ol, ırkına çek.
Nevruz'a (15 Kasım 1932)*

Akif devletin hem ihtişamına, hem telaşına hem de yıkılışına şahit bir mütefekkir olarak milletin ve devle-

tin kurtuluşu ve bekası için çareler aramış, Balkan Savaşları'nda (1912-1913) bir coğrafyanın alev topuna dönüşüne, nice kutlu ata emaneti toprakların kaybedilişine, binlerce muhacirin ızdırabına tanıklık etmiştir. Bu acılar onu aslında gençlik yıllarında çokça muhalifi olduğu Abdülhamit Han'ın İslamcılık, elden kalan İslam beldelerinin korunması ve İttihad-ı İslam diyerek tarif edebileceğimiz bir siyasi birliklik fikrine yöneltmiştir. Devleti ayakta tutmak için öne sürülmüş Osmanlılık fikrinin Balkan savaşlarından sonra başarılı ol(ma)yacağını anlayan aydınlar bu sefer iki bütünleştirici siyasi fikir etrafında toplanmaya başlamışlardır. Bunlardan ilki hilafet makamının gücüne sığınarak daha çok taraftar bulmuş İslamcılık fikri, bir diğeri ise tüm Türk halkalarını bir araya getirmeyi hedef edinmiş Türkçülük fikridir. İslamcılarının bu fikirleri devletteki Müslüman milletlerin bizden kopması, Arnavut isyanı ve Arapların 1. Dünya Savaşı'nda İngilizler tarafından kışkırtılmaları sonunda inancını kaybetmiştir.

Türkçülük fikrinin önde gelen isimlerinden Hüseyin Nihal Atsız Kızılelma dergisindeki bir makalesinde Mehmet Akif'i şöyle anlatır:

"Akif, şair, vatanperver ve karakter adamı olmak bakımından mühimdir. Şairliğine kimse itiraz edemez. Onun oldukça bol manzum eserleri arasında öyle parçalar vardır ki Türk edebiyatı tarihinde ölmez mısralar arasına girmiştir. Vatanperverliği, tam ve tezsatsız bir vatanperverliktir. Akif, sözle vatanperver olduğu halde fiille bunu tekzip edenlerden değildir.

Karakter adamı olmak bakımından ise Akif eşsizdir. O, daima bulunduğu kabin şeklini alan bir mayı veya cıvık bir halita değildir; şeklini sıcakta, soğukta, borada, kasırgada muhafaza eden katı bir cisimdir.

İslamcı olmasını kusur diye öne sürüyorlar. İslamcılık dünün en kuv-

vetli seciyesi ve en yüksek ülküsü idi. Bu günkü Türkçülük ne ise o günkü İslamcılık da o idi. Esasında İslamcılık Osmanlı Türklerinin millî mefkûresiydi. On dördüncü asırdan beri Türklerden başka hiçbir Müslüman millet, ne Araplar, ne Acemler ne de Hintliler İslamcılık mefkûresi görmüş değillerdi. Bir Osmanlı şairi olan Akif'te millî mefkûre kemaline ermiş, fakat yeni bir millî mefkûrenin doğuş zamanına rastladığı için geri ve aykırı görünmüştür. Mazide yaşayanların fikir ve mefkûreleri bize aykırı gelse bile onları zaman ve mekân şartları içinde mütalaa ettiğimiz zaman haklarını teslim etmemek küçüklüğüne düşmemeliyiz.

Çanakkale şehitleri için yazdığı şiir kâfidir. Başka söz istemez...

Akif inandı, dönmedi ve öyle öldü." [7].

İstiklal Marşı'nda "Kahraman ırkıma" diyerek seslenişi de elbette zor şartlarda bağımsızlık mücadelesi veren istiklal aşığı Türk milletine duyduğu aidiyet şuurunun en önemli göstergesidir.

Hasan Basri Çantay yakın dostu Akif'le olan bir hatırasını şöyle anlatır;

"Evet, ona tam bir İslam şairi diyebiliriz. Kuvvetli, imanlı, ateşli bir İslam şairi, fakat Türk daima başka kalmak şartıyla. Dört lisanı edebiyatıyla bilen Akif, Türk olarak yazdı, Türk olarak düşündü, Türk olarak yaşadı ve nihayet Türk olarak öldü.

Akif'in bir vakasını hatırlarım: Milli mücadele yıllarında Balıkesir'e gelmişti. Orada bir arkadaşı dedi ki:

- (.....) ler Türklere cefa ediyor, milli teşkilatı boğmaya çalışıyorlar.

Akif'in o zaman hiç düşünmeden, kükreyerek verdiği cevap şudur:

- Orada bir Türk Ocağı açınız, mücadeleye ediniz.

Akif'in beraberinde gelen İstanbul'dan gelen bir zat: "Üstad sizi Türkçü görüyorum" demek istedi. Akif'in ağzından alev gibi şu sözler çıktı:

- Ya ne zannediyorsunuz? Türk'e hiçbir kavmin horoz olmasını kabul edemem." [6]

Bir milletin şairi olmak onunla örtüşmek ve bütünleşmek demektir. Milleti için nice çilelere katlanmak, milletine istikbali göstermek için umut adamı olmak demektir. Akif bir mücadele adamı, bir dava adamı, bir karakter olarak bu milletin şairidir. Aslında Akif'e vefa duyan her Türk'ün yüreğinden geçenleri Osman Yüksel Serdengeçti şu sözlerle tercüman olmuştur:

"Acaba hangi kelime, hatta isim, anam babam da dâhil, bana Akif'in ismi kadar dokunuyor. Hiçbiri... Hiçbir kimse, bu vefalı memleket evladı kadar bende sevgi ve saygı uyandırmıştır. O, gönüllerimizin rakipsiz sultanıdır. Ona "bizim Akifimiz" diyoruz. Tıpkı "Bizim vatanımız" der gibi." [6]

Milli şairimiz Mehmet Akif ERSOY'u rahmetle anıyorum.

Ruhu şad, mekânı cennet olsun.

KAYNAKÇA

- 1) TEK Hayatı "Mehmet Akif Ersoy'dan Özdeğişler – Özleyişler", Gönüllerde Birlik Vakfı, 2013
- 2) KARAKOÇ Sezai "Mehmed Akif", Diriliş Yayınları, 2007
- 3) KABAKLI Ahmet "Mehmet Akif", Toker Yayınları, 1977
- 4) SİNMEZ Çağrı Çağlar, YAŞAR Aşkın "Veteriner Hekimliği Yönüyle Mehmet Akif Ersoy" Sağlık Bilimleri Dergisi, 2011
- 5) TOPÇU Nurettin "Mehmet Akif" Dergah Yayınları, 2011
- 6) ÇANTAY Hasan Basri "Akifname-Mehmet Akif", Erguvan Yayınları,v2009